

Tudi stari Izraelci so bili veščji v izdelovanju glinjenega posodja uže v najstarejšem času. Lončarstva spominja sv. pismo na več mestih.

V Evropi se je med kulturnimi narodi lončarstvo v Grški na veliko razvilo. Ni dvomiti, da je tudi tu lončarstvo domá se izcimilo, kakor je tudi to gotovo, da je napredek v izdelovanju posodja došel z Egipta k Grkom. Za Homerove dobe bilo je na otoku Samosu lončarstvo na dobrem glasu, in je tudi v Homerovih pesmah na široko popisano. Čitajoč ta popis dejal bi človek: Gledi, Homer opeva vse tako, kakor da je obiskal in ogledal kako našo veliko tvornico, tako je ves postopek tadanjih časov današnjemu sličen. Iz te prastare dobe ohranila so se nam tudi še imena nekaterih glasovitih lončarjev. Grki, kot osobiti ljubitelji umetnosti, niso bili zadovoljni edino le z lepimi oblikami svojih posod, nego so jih opisali tudi z ukusnimi risarijami in krasnimi slikami. Bilo je glasovitih slikarjev, kakor Phidija, Polyklet in drugi, kateri se niso sramovali delati slik lončarjem, da jih oni na svoje posode prenesó. Oblika grških posod je jako enostavna, ali ob enem vrlo ukusna, tako, da so jo v novejšem času začeli posnemati.

Dovršenejše in ukusno izdelovanje glinjene posode prešlo je z Grške na Italijansko. Tudi tu je, kakor na Grškem, uže popreje lončarstvo napredovalo, ali ukus grški je oživil lončarijo v Italiji. Etrursko lončarstvo je bilo na Italijanskem na posebno dobrem glasu, in posebni lik etrurskih posod razvil se je mnogo lepše vplivom grških vzorcev. Pri starih Rimcih bila je navada, postavljati v grobnice pepel mrtvih v posodi, in tako se je nam ohranila iz one davne dobe sila množina raznolikega posodja. Vse to posodje pokazuje, kako fin in čist ukus so imeli starodavni narodi.

Za časa Plinijevega bilo je na Italijanskem več mest, katera so bila na glasu zaradi ukusnega posodja, ki je prihajalo v trgovino od njih. Vrči z otoka Kiosa bili so v toliki veljavi, da so jih najodličnejšim ljudem na poklon dajali, kedar so hoteli njihovo milost si nakloniti. Vse to ukusno posodje izdelovali so iz rudeče glinje, slike pa so napravljali s črno bojo. Najstarejše grške posode bile so iz rumenkasto-sive glinje, a slike so jim bile črne. Po tem so začeli izdelovati posode iz rudečkaste glinje s črnimi slikami, in naposled rudeče slike na črni posodi.

Kakor so se Rimci razprostrli daleč po Evropi, tako so tudi po svojih naselbinah gojili umetno lončarstvo, kar dokazuje izkopano posodje po vseh večih mestih, kjer so se bili naselili. Posode rimske se odlikujejo z lepo rudečo bojo, in bile so dosti potov ukrašene z uzvišenimi risarijami, katere so dajale posodam poseben lik.

Razen rimskih posod nahaja se po Evropi jako pogosto iz prastare dobe slovansko posodje, ki je bilo po grobovih zakopano. Ako to posodje tudi ni bilo tako ukusno in dovršeno kot rimsko in grško, vendar ono pokazuje, da se je lončarstvo pri Slovanih povsem samostalno razvijalo.

Stari Izraelci so znali svoje posode položevati,

kakor tudi Egipetci. Ali ta izum ni bil povsodi razširjen. Slovani posodja niso položevali.

Potem, ko je razpalo rimsko cesarstvo, a vzlasti za dobo selitbe, propal je v Evropi ves napredek. Tako je propalo tudi umetno lončarstvo. V tem mrtvilu bil je vendar en narod, pri katerem se je ohranila težnja za naukom in umetnostjo. Bili so to Arabci, ki so nekaj z Azije, nekaj s Španjolskega vcepljali Evropi svoje znanje in svoj ukus. Arabci so jako napredovali v kemijskih in tehniških naukih, bili so polni fantazije in posebnega ukusa, ter so se z veliko ljubeznijo bavili z lončarstvom. Razen Arabcev bili so tiste dobe v lončarstvu osobiti izvedenci tudi še Perzijanci. Eni in drugi so umeli delati vrlo krasen email. Ob križanskih vojskah prinašali so v Evropo ukusno posodje z vzhoda, in to je jelo spodbadati naše delavce na lepše in ukusnejše izdelovanje. Posebno so se razširile po Evropi arabske posode s Španjolske. V petnajstem stoletju je začelo v Evropi se daniti, znanost in umetnost ste začeli vzdigovati se. Na Italijanskem se je vzdignilo tudi lončarstvo, in od tam se je razširilo po ostali Evropi. Za renesance izdelovala se je po Francoskem, sem ter tje tudi po Nemškem prav divna posoda. To je trajalo do osemnajstega stoletja, ko se je začel ukus pačiti.

Ne smemo prezreti še enega naroda, pri katerem, se je lončarstvo in izdelovanje porcelana razvilo bilo uže v najstarejši prešlosti. To so Kitajci. Za cesarja Hoang-Ti, ki je okolo 2650. l. pred Kr. vladal, bilo je uže velikih cesarskih lončarnic, po katerih so bili nameščeni izvedeni uradniki kot nadzorniki. Kakor mnogi kitajski izumi, tako tudi lončarstvo ni prestopilo meje kitajske, bilo je za ostali svet prav tako, kakor da ga nikdar ni bilo.

Politične stvari.

Razprave kvotnih deputacij.

Po pogodbi avstrijsko-ogerski ima se razun drugih skupnih zadev tudi od časa do časa določevati, koliki del ima donášati vsaki del države za skupne potrebščine. Med skupne potrebščine spadajo v prvi vrsti stroški za vojno, mornarico, ministerstvo unanjih zadev, skupno finančno ministerstvo z najvišjim skupnim računskim dvorom in pa pokojnine prej skupnih uradnikov. — Pri prvi pogodbi določila se je kolikovina doneskov za skupne potrebščine za 10 let, za enako dobo ponovila se je pogodba leta 1877 in tako bode ostalo bržčas tudi za prihodnje.

Vsled želje ogerske deputacije pričele so se minuli četrtek na Dunaji skupne, ustne razprave med deputacijama, katerih vsaka šteje 15 členov.

V ogerski deputaciji so: kardinal Haynald, grof Palavičini, Szlavi, Maytheny, Lukacz, grof Banfy, dr. Falk, Szell, Hegedüs, Gall, Horansky, Lang, Szontag, Viszoly in Vukotinič.

V avstrijski deputaciji so: grof Revertera, Dumba, grof Coudenhove, dr. Miklošič, knez Alf. Windisch-Grätz, knez L. Lichtenstein, dr. Poklukar, Lupul, Javorski, Czerkavski, dr. Kaicel, dr. Matuš, dr. Menger, dr. Plener, dr. Sturm.

Za ustne razgovore obeh deputacij izvolila je vsaka pododsek 6 članov, namreč: ogerska deputacija gospode: Szlavy, Szell, Falk, Hegedüs, Lukacz in Gall; avstrijska deputacija pa gospode: Revertera, Dumba, Javorski, dr. Kaicel, dr. Poklukar in dr. Menger.

Razgovori vsake deputacije pričeli so se dne 14. aprila, ta dan izvoljen je bil tudi pododsek avstrijske deputacije, prvi razgovor obeh pododsekov bil je dne 15. aprila ob 11. uri dopoldne v oddelku III. zbornice gosposke, enaki razgovori so se ponavljali dne 16. in 17. vselej ob tisti uri in so trajali vselej 2—3 ure.

Prejšnja naznanila deputacij (nunciji) so znana. Ogerska predlagala je, da se opusti predplačilo 2% za pokrajno, in da naj vsega skupaj donaša Ogerska 30%, Avstrijska pa 70%; na to odgovorila je avstrijska deputacija, da naj, kakor je postavno stalno določeno, ostane predplačilo 2% za pokrajno, čez to še ostala potreščina pa naj se po odbitih skupnih dohodkih pokrije v razmeri 34% za Ogersko, 66% pa za Avtrijsko.

Na to je sicer ogerska deputacija vnovič odgovorila z izpiskom iz zapisnika od dne 5. aprila 1887 in ob enem izrekla, da je z dnem 14. aprila na razpolaganje za ustne razgovore na Dunaji.

Dejansko pričeli so se ti zaupni razgovori dne 15., nadaljevali so dne 16. in 17. in je bil zadnji dan odločen čas za nadaljevanje razgovorov za dan 19. aprila.

Pričakuje se, da bodo v tej seji razgovori dognani ali s pozitivnim vspehom ali brez tega, se ne da soditi. Kolikor se sploh čuje, ne bodo Ogri dovoliti ne pičice več doneskov, kakor do sedaj, ravno tako gotovo pa je, da avstrijska deputacija zastonj ne bode odpustila Ogerski s pogodbo zagotovljenega predplačila 2% za pokrajno.

Ako se deputacije ne pogodite, potem še morete vladi predložiti vsaka svojemu zboru enaka predloga. Ako bi zastopi tega ne sprejeli, potem po postavi odloči kvoto cesar za eno leto.

V obče pa nihče ne pričakuje, da bi cesar mogel odločiti drugače, kakor, da ostane pri starem. To prepričanje dela Ogre trdovratne, gluhe za vse dokaze, da je razmera gospodarske zmožnosti obeh delov vse druga, kakor pa razmera med dosedajnim plačevanjem.

To so razmere o dosedajnih razpravah deputacij. Morebiti še pred tiskom te številke „Novic“ doide z Dunaja naznanilo, ali in kako je rešen ta najvažnejši del pogodbe z Ogersko.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Pri obcnem zboru „Matice Slovenske“ izvoljeni so bili v odbor gg. Fr. Hubad, Fr. Levec, L. Robič, J. Šubic, J. Flis, dr. A. Gregorčič, dr. L. Požar, A. Senekovič, Fr. Wiesenthaler in A. Kržič za dobo štirih let.

— Volitev Foreggerjeva v južno-štajerskih mestih, kateremu je bil za protikandidata slovensko-konservativne stranke priporočen sodnijski adjunkt dr. Gelingsheim, kaže po posameznih volilnih krajih sledeče razmere glasov:

	Dr. Foregger:	dr. Gelingsheim:
Celje	268	31
Brežice	52	10
Kozje	13	24
Sevnica	10	34
Laški trg	40	12
Konjice	37	10
Vojnik	20	18
Vitanje	20	—
Rogatec	46	2
Šmarje	5	22
Šoštajn	19	26
Žalec	2	37
Vransko	10	33
Gornjigrad	1	55
Ljubno	—	29
Mozirje	—	27
Skupaj	543	370

To je gotovo veličasten napredek od leta 1885, ko je Foregger prejel 259 glasov, tedaj 111 glasov menj, kakor sedaj narodni naš kandidat, kandidat Jerman pa je pred 2 leti dobil tudi le 28 glasov. — Še ena volitev in Foregger si bo moral zatišja iskati izvan slovenske zemlje.

— Uradovanje pri c. kr. sodnijah na Slovenskem. Ravno pred velikonočnimi prazniki dotiskanih je bilo v dvorni in državni tiskarni na Dunaji krog poldrug sto obrazcev s slovenskim tekstom za civilno postopanje, malo tednov prej pa se je ravno tam dotiskalo blizo sto enakih obrazcev za kazensko postopanje. S temi blanketi podana je vsem slovenskim pravnikom, zavednemu občinstvu, v prvi vrsti pa merodajnim sodnijskim krogom, ona naravna, trdna podlaga, na kateri se more dejansko oživiti slovensko uradovanje pri naših sodnijah. — Politični in finančni uradi pa imajo v teh blanketih pokazano pot, po kateri je hoditi, da bode tudi uradovanje pri onih uradih naravno, to je, ljudstvu, kateremu je namenjeno, razumljivo.

Tiskovine dobivajo se naravnost v c. kr. dvorni tiskarni na Dunaji, so jako nizke cene in priporoča se vsem uradom med Slovenci, pa tudi vsem odvetnikom in notarjem, da si vsaj zarad poznanja in pa zarad soglasja v terminologiji naroče vsaj eno garnituro, vsaj po en iztis vsacega blanketeta.

— Trgovinski minister markiz Olivier Baquehem dokončal je minuli ponedeljek svoj novicijat za nemški